

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 29 grudnia 1950 r.

w sprawie zasad wyboru miejsca, budowy i urządzeń zakładów utylizacyjnych.

Na podstawie art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 1 marca 1949 r. o zakładach utylizacyjnych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 113) zarządza się, co następuje:

I. Zasady wyboru miejsca pod budowę.

§ 1. 1. Zakład utylizacyjny powinien być położony:

- 1) w terenie zalesionym lub zadrzewionym, jeżeli warunki terenowe na to zezwalają;
- 2) w odległości co najmniej 60 m od osi drogi publicznej, gdy zakład ma być położony po jej stronie północnej lub wschodniej, oraz co najmniej 150 m od osi drogi publicznej, gdy zakład ma być położony po jej stronie południowej, jeżeli inne przepisy nie określają obowiązku zachowania większych odległości dla budynków;
- 3) w odległości co najmniej 500 m od zwartych osiedli ludzkich i 150 m od pojedynczych odosobnionych budynków mieszkalnych oraz budynków dla zwierząt;
- 4) od strony osiedli, umożliwiającej zabezpieczenie ich od zanieczyszczonego powietrza (uwzględniając dominujący kierunek wiatru);
- 5) w dolnym biegu wód płynących od osiedla, gdy do tych wód mają być odprowadzane ścieki i wody opadowe z terenu zakładu.

2. Na równi z osiedlami ludzkimi, czy też odosobnionymi budynkami mieszkalnymi i zwierzęcymi traktuje się tereny, przeznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na osiedla ludzkie lub pod budynki mieszkalne i zwierzęce.

3. Zakładów utylizacyjnych nie należy budować po stronie zachodniej dróg publicznych.

4. Wybór miejsca pod zakład powinien być uzależniony od możliwości zaopatrywania go w dostateczną ilość wody (co najmniej 25 m³ na 1.000 kg surowca

w okresie doby), jak również od możliwości usuwania ścieków do kanałów, rzek, stawów itp.

5. Do budowy zakładu można przystąpić dopiero po sporządzeniu przez właściwe władze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru przyległego do zakładu w promieniu co najmniej 500 m.

II. Rozplanowanie i urządzenie zakładu.

§ 2. 1. W skład zakładu utylizacyjnego powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:

- 1) podjazdowo-wyładunkowe do wyładowywania surowca (podjazd),
- 2) do oskórowania i rozbiórki zwłok zwierzęcych (oprawialnia),
- 3) na urządzenia i aparaty przetwórcze (kotłownia, hala maszyn) oraz na magazynowanie węgla,
- 4) na składowanie skór,
- 5) na składowanie innych produktów surowych,
- 6) na składowanie mączki,
- 7) na składowanie tłuszczu,
- 8) na szatnie, umywalnie (łazienki, natryski) i ustępy;
- 9) na pokoje wypoczynkowe (jadalnię) dla personelu,
- 10) dla lekarza weterynaryjnego,
- 11) dla kierownictwa zakładu,
- 12) na środki transportowe,
- 13) na punkt zdrowia w zakładach, zatrudniających ponad 50 pracowników.

2. Zakład powinien być rozplanowany w ten sposób, że po jednej stronie, w miarę możliwości północnej (strona zakaźna), powinny być rozmieszczone wszystkie pomieszczenia i urządzenia, mające łączność z zarazkami chorobotwórczymi, a mianowicie: opravialnia, skład skór, skład innych produktów surowych, pokój dla lekarza weterynaryjnego i pomieszczenie na punkt zdrowia. Po obu stronach (zakaźnej i niezakaźnej) powinny być garaże, szatnie, umywalnie, ustępy i pokoje wypoczynkowe dla personelu, przy czym dla pracowników zatrudnionych po stronie zakaźnej powinny być urządzone

dwie szatnie na odzież domową i odzież ochronną, podzielone umywalnią z natryskami. Po stronie niezakaźnej powinny znajdować się pozostałe pomieszczenia i urządzenia.

3. Strona zakaźna powinna być dokładnie odizolowana od strony niezakaźnej. Przy przejściach i przejazdach ze strony zakaźnej na stronę niezakaźną zakładu powinny być umieszczone urządzenia do oczyszczania i odkażania.

4. Wszystkie pomieszczenia powinny posiadać odpowiednie oświetlenia, tak naturalne, jak sztuczne, jak również odpowiednią wentylację.

5. Podjazd powinien posiadać nawierzchnię nieprzepuszczalną ze spadem ku rowkom ściekowym. Rowki ściekowe powinny być tak urządzone, aby ścieki nie wydostawały się poza pomieszczenie podjazdu.

6. Obszar zakładu utylizacyjnego powinien być otoczony ogrodzeniem, posiadającym oddzielne wejścia i wjazdy do strony zakaźnej i strony niezakaźnej zakładu.

7. Zakład utylizacyjny powinien posiadać instalację wodociągową i kanalizacyjną z oczyszczalnią ścieków oraz połączenie z siecią elektryczną i telefoniczną. Zakład powinien być zaopatrzonej w wodę zdatną do picia w ilości co najmniej 100 l na dobę na pracownika.

8. Przy umywalni po stronie zakaźnej należy zainstalować komorę dezynfekcyjną do odkażania odzieży.

9. Cały teren zakładu powinien być odpowiednio zadrzewiony.

10. Zakład powinien zawierać urządzenia zabezpieczające przed dostępem owadów i gryzoniów.

11. W każdym pomieszczeniu powinna być spluwaczka wodna.

§ 3. 1. Oprawialnia powinna przylegać bezpośrednio do podjazdu i posiadać z nim zasuwane połączenie dla wprowadzania surowca przy pomocy dźwigu przesuwalnego na kolejce wiszącej i biegnącej z podjazdu do oprawialni.

2. Podłoga oprawialni powinna znajdować się na wysokości poziomu podłogi środków transportowych, przywożących surowiec.

3. Podłoga oprawialni powinna być nieprzepuszczalna i zaopatrzona w urządzenia odprowadzające ścieki.

4. Wewnętrzne powierzchnie ścian oprawialni co najmniej do wysokości 2 m od podłogi powinny być gładkie, nieprzepuszczalne, nadające się do łatwej dezynfekcji i zmywania (zaprawa cementowa, wykładzina glazurująca, szklana itp.).

5. Oprawialnia powinna posiadać oddzielne wejście dla personelu.

6. Przed progiem drzwi oprawialni na całej ich szerokości po stronie zewnętrznej należy umieścić specjalne urządzenie dezynfekujące obuwie osób opuszczających oprawialnię.

7. Oprawialnia powinna być zaopatrzona w odpowiednią ilość dźwigów i wózków transportowych na kolejce wiszącej, w wiszącą wagę, stół do sekcji i pień do ćwiartowania zwłok, jak również posiadać połączenie telefoniczne lub inne urządzenie sygnalizacyjne, umożliwiające porozumiewanie się z personelem hali maszyn i kotłowni.

§ 4. 1. Hala maszyn powinna znajdować się w bezpośrednim sąsiedztwie z oprawialnią i kotłownią. Urządzenia do załadowywania kotła, służącego do przeróbki surowca zwierzęcego, powinny być hermetycznie izolowane od hali maszyn i wmurowane w ścianę oddzielającą tę halę od oprawialni w ten sposób, aby ładowanie tegoż kotła odbywało się tylko od strony oprawialni.

2. Hala maszyn powinna posiadać nieprzepuszczalną podłogę zaopatrzoną w otwory ściekowe połączone z kanalizacją.

§ 5. Na skład skór należy przeznaczyć ciemne i chłodne pomieszczenie piwniczne, położone w miarę możliwości pod oprawialnią i posiadające bezpośrednie z nią połączenie; podłoga składu powinna być wybetonowana, lekko pochyła i zaopatrzona w urządzenia do odpływu ścieków.

§ 6. Na skład kopyt, racic, rogów, włosia, szczeciny i wełny należy przeznaczyć osobne przewiewne pomieszczenie sąsiadujące ze składem skór i posiadające nieprzepuszczalną podłogę.

§ 7. 1. Na skład mączki należy przeznaczyć pomieszczenie specjalne obok hali maszyn albo nad nią lub pod nią.

2. Ściany, podłoga i sufit składu mączki umieszczonego w suterynie powinny być wybetonowane.

3. Przy składzie mączki powinno znajdować się odrębne pomieszczenie do składowania worków, posiadające odpowiednie do tego celu urządzenia.

§ 8. 1. Na skład tłuszczu (beczek z tłuszczem) należy przeznaczyć po stronie niezakaźnej pomieszczenie piwniczne albo wybudować specjalny magazyn do tego celu.

2. Na skład beczek pustych należy przeznaczyć odrębne pomieszczenie w sąsiedztwie składu tłuszczu.

§ 9. Szatnie, umywalnie i ustępy oraz pokoje wypoczynkowe powinny być należycie oświetlone, wymiarami dostosowane do projektowanej liczby personelu oraz odpowiednio wyposażone.

§ 10. Pokój dla lekarza weterynaryjnego powinien przylegać bezpośrednio do oprawialni i posiadać okno, umożliwiające wgląd do oprawialni.

§ 11. Wejście do biura dla kierownictwa zakładu nie powinno prowadzić przez inne pomieszczenia zakładu.

§ 12. 1. Punkt zdrowia powinien składać się co najmniej z poczekalni i pokoju przyjęć. Punkt należy wyposażyć w odpowiedni sprzęt i środki służące do udzielania pomocy lekarskiej.

2. W zakładzie zatrudniającym poniżej 50 pracowników należy przeznaczyć odpowiednie szafy na środki lekarskie, odrębne po stronie zakaźnej i po stronie niezakaźnej.

§ 13. 1. Ścieki pochodzące z części zakaźnej zakładu powinny być odprowadzone do wspólnego zbiornika (sterylizatora) i poddane w nim odkażeniu bądź przez ogrzewanie w temperaturze powyżej 100° C w ciągu 30 minut, bądź w inny sposób zapewniający zniszczenie bakterii i zarodników bakteryjnych.

2. Ścieki te nie mogą wydostawać się ze zbiornika w inny sposób, jak tylko przy pomocy ciśnienia pary.

3. Odkażone ścieki powinny być oczyszczone przed spuszczeniem ze zbiornika.

4. Dla wszystkich ścieków należy urządzić oczyszczalnię.

5. Treść żołądka, jelit i inne nieczystości powinny być umieszczone w gnojniku o dnach, ścianach i rowkach ściekowych nieprzepuszczalnych, zaopatrzonym w szczelną pokrywę. Otoczenie gnojnika powinno w obrębie co najmniej 3 m posiadać powierzchnię nieprzepuszczalną. Gnojownik ten powinien posiadać kilka przedziałów, których zawartość mogłaby być poddana kolejnemu odciążaniu.

6. W zakładzie należy wykonać urządzenia unieszkodliwiające pary i gazy, powstające w związku z procesem przerobu zwłok zwierzęcych, przez spalanie pod kotłem, neutralizowanie w zbiornikach wodnych itp.

§ 14. Zakłady utylizacyjne powinny być wyposażone w potrzebną ilość krytych środków transportowych do dokonywania zwózki zwłok zwierzęcych. Ściany i podłoga tych pojazdów powinny być z blachy lub obite blachą w ten sposób, aby nie przepuszczały cieczy. W podłodze pojazdu powinien być urządzony otwór ściekowy, zabezpieczony szczelnym kranem.

III. Przepisy końcowe.

§ 15. 1. Istniejące zakłady utylizacyjne powinny być w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dostosowane do wymagań w nim zawartych.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej może poszczególnym zakładom odroczyć wykonanie obowiązku wynikającego z ust. 1 na dalsze 2 lata.

3. Minister Handlu Wewnętrznego po porozumieniu się z zainteresowanymi ministrami może — na wniosek prezydium wojewódzkiej rady narodowej — zwolnić poszczególne zakłady, określone w ust. 1, od obowiązku zastosowania się do niektórych przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze nie narusza przepisów o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych jak również dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Handlu Wewnętrznego: *T. Dietrich*